

BRODOLOM ISKRE DELTE

Čudni reševalci »neodvisne tovarne«

Od takrat novo vodstvo, ki ga vodi vršilec dolžnosti generalnega direktorja Gorazd Žmavc, molči kot zalito. Nobene izjave vse dotlej, dokler delavski svet ne bo sprejel sanacijskega programa! Sejo omenjenega telesa pa odlagajo iz tedna v teden.

Po omenjenem sporočilu je Delta vse do »letošnjega aprila poslovala normalno«, rezultati so bili baje »dobri«. Ker ni pravočasno prodala nekaterih poslovnih prostorov (dela nastanitvenega centra v Ljubljani, kjer so bili nekateri njeni uslužbenci, dokler ni Delta pred dvema letoma dobila stavbe s proizvodnimi zmogljivostmi v Stegnah; dvorane v Mostah, kjer naj bi po nekdanjih načrtih imeli tovarno; in izobraževalnega centra, nekdanjih Argonavtov v Novi Gorici) in ker so v Sovjetski zvezi, kamor prodaja svoje računalnike, spremenili predpise, pa se je kratkoročna zadolženost organizacije tako povečala, da je ni bilo mogoče več obvladati. Namesto dobička so tako »dosegli« izgubo.

Je resnica o vzrokih in globini Deltinega strmoglavljenja res tako preprosta? Bo Delta v času take krize res lahko prodala premoženje, v katerem je bilo brez efekta toliko časa zamrznjenega toliko kapitala? Kaj pa, če ne bo? Bo še naprej vzdrževala računalnike, ki jih je pred časom prodala, katere in s kakšnimi pogoji? To so najbrž vprašanja, ki zanimajo vsakega od več kot 5.000 Deltinih uporabnikov po vsej Jugoslaviji in po svetu.

Farsa »edine neodvisne tovarne računalnikov«

V Delti, kjer pač ni bilo nikakršnega pomanjkanja tuje strokovne literature, so se v minulih letih ničlikokrat vedli kot Robinzon na samotnem otoku. V času, ko so po svetu računalniške firme zelo skromno povečevale število zaposlenih, mnoge pa ga celo rigorozno zmanjšale, so si denimo v Delti privoščili nenehno rast. Z vstopom v Gorenje in s pridružitvijo dveh njegovih tozdov so v enem samem mahu dobili kar okoli 500 ljudi. In naprej: takrat, ko so tudi najmočnejše družbe mrzlično iskale trdna partnerska zavezanstva pri dotedanjih tekmečih, se je Delta, kot smo brali, odločila za samostojno maksimo — »biti edina neodvisna tovarna

računalnikov v neuvrščinem svetu«. Lani so tako v Delti vsem na obeh prekinili zastopniško pogodbo z Digitalom, ki je po eni strani pomenila vzdrževanje tehnološkega stika s svetovnim računalniškim razvojem, po drugi (vzdrževanje Decovih računalnikov) pa tudi redni vir dohodkov. Tudi boom osebnih računalnikov, če ostanemo kar pri tem — ki je vrgel na trg množico cenjenih strojev, je Delta žal prespala.

Ko je pred dvema letoma doživela prvi finančni infarkt, je bilo zaupanje dotedanjih in potencialnih Deltinih strank že precej omajano. Vodje računalniških centrov, katerih znanja v resnici ni mogoče primerjati z znanjem njihovih kolegov v razvitem svetu, vendarle dovolj dobro poznajo realnost in svetovne računalniške težnje. Tako so, pa naj so pri Delti še toliko govorili o neodvisnosti, poznali resnično globino navezanosti Deltine na Digital. Prekinitev zastopniškega razmerja jim, so vedeli, preprosto ni zagotavljala tehnološke varnosti. Glede na to, da je s samostojno prodajo računalnikov začela postajati konkurenca svoji matici še IDC G.m.b.H, torej Deltina podružnica v Avstriji, se pač ni čuditi, da so bile proizvodne zmogljivosti Deltine v minulih dveh letih izkoriščene največ 30-odstotno. V zadnjem času se je ta odstotek še znižal. Je to res normalno poslovanje?

Blamaža Franca Šifkoviča

Medtem ko je bila po mnenju mnogih poznavalcev Delta na svojem začetku zgled razvojno in podjetniško svežega nastopa, pa so nekateri poslovni vidiki, še zlasti pa drugi

Pred poldrugim mesecem so iz poslovnega štaba Iskre Delte časopisom poslali v objavo sporočilo, da so kar znenada čez glavo zadolženi in da je vodstvo odstopilo, da bi »opozorilo na resnost položaja«. Iskrina banka pa je dobila nad premoženjem hipoteko, kar naj bi varovalo pet tisoč uporabnikov Deltine opreme.

znaki, že napovedovali možnost konca, ki je doletel že marsikateri značilen proizvod jugoslovanskega razumevanja elementarnih poslovnih zakonitosti. Od kdaj ekipe, ki jih je izbiral generalni direktor Janez Škrubej — od leta 1985 pa so se njihovi člani menjavali tako rekoč po tekočem traku — niso več razumno poslovale? Od takrat, ko je Janez Škrubej začel okoli sebe — samoljubno? — zbirati oziroma se opirati predvsem na kadre, ki jih je na videz z lahkoto obvladoval, taki pa, kot vemo, sami po sebi praviloma ne zagotavljajo tudi učinkovitega in uspešnega timskega dela. Se je takrat znotraj organizacije zakotilo tudi slabo in vedno manj prikrito rivalstvo, ki je čedalje bolj zastrupljalo celotno delovanje Deltine?

Predsednik sozda Iskre Franc Šifkovič, ki je pred dvema letoma od Škrubeja zahteval, naj odstopi, je to potezo na vsak način storil upravičeno. Še vedno menda ostaja sporno, ali se je v resnici za to odločil le zaradi Deltinih poslovnih rezultatov oziroma ali njegova prevelikega investiranja ni bilo mogoče vnaprej preprečiti. Na vsak način pa je imela

ta njegova poteza kozmetično napako: ni imel ustreznega naslednika. To njegovo napako je plačala tudi Delta, predvsem pa Šifkovič sam. V Iskro, ki je vendarle velikan na področju jugoslovanske elektroindustrije, je Šifkovič prišel z direktorskega položaja v Kliničnem centru, torej iz povsem druge dejav-

»Delta se je vedla kot Robinzon na samotnem otoku. Ko so računalniške firme v svetu celo zmanjševale zaposlenost, si je Delta v enem mahu privoščila 500 novih delavcev. Takrat, ko so tudi najmočnejši v svetu iskali trdne partnerje, se je Delta odločila, da bo »edina neodvisna tovarna računalnikov v neuvrščinem svetu«...»

nosti. Tudi zaradi dotedanje kariere ljubljence političnih struktur, ki za svetovne pojme naglo menjava silno različna vodilna mesta, v Iskri žal ni mogel uživati velikega spoštovanja in zaupanja. Ko pa se je njegovi zahtevi po odstopu Škrubeja uprla Deltina partijska celica, z negotovim izidom te odstavitve tik pred otvoritvijo nove tovarne pa se takrat očitno še ni mogel avtonomno strinjati niti njen kolektiv, si je Šifkovič zapravil še precejšen del preostale avtoritete. Izgubil pa je tudi možnost, da bi v kadrovske konice Iskrinih organizacij v bodoče posegal lahko verodostojno in brez tveganja. Zdaj, kot je videti, to lahko stori šele takrat, ko so — Delta in Avtomatika sta značilen primer — te tako rekoč na tleh.

Ali je dovolj, da te podpira Zemljarič?

Je bila nenavadna lekcija, ki jo je dobil pred dvema letoma predsednik Iskrinega poslovnega odbora, več kot samo boleča, torej tudi poučna? Ni pomembno ali res držijo domneve, da je sedanjji vršilec dolžnosti generalnega direktorja Deltine Gorazd Žmavc prišel na to mesto na pobudo sedanjega vodstva Deltine, ali pa na pobudo koga drugega. Zdi pa se, da je bila napaka verjetno še enkrat ponovljena. Žmavc, ki ga sicer vsi po vrsti hvalijo kot izjemno ljubeznivega in agilnega človeka, je bil, predno je sredi maja letos prišel v Delto kot Škrubejev svetovalec, takrat in še nekaj mesecev potem poklicni župan ptujske občine, v letih 1984 — 1986 partijski sekretar v istem mestu, še prej pa vodja tistega Deltinega oz. Gorenjevega tozda v Ptuj, ki se nikoli ni mogel — milo rečeno

— postaviti na trdne noge... Kakšno zagotovilo, da bo diagnosticiranje in zakoličenje prihodnjih usmeritev Deltine pravilno je — brez vnaprejšnjih osebnih diskvalifikacij — mogoče pričakovati od tega sicer ljubeznivega in agilnega moža najboljših let? Kakšna zagotovila glede na to, da — tako kaže njegova dosedanja kariera — ne razpolaga niti z ustreznimi menedžerskimi znanji ali znanji iz stroke? Četudi je njegovo imenovanje, kot smo zvedeli, odobril tudi predsednik slovenske vlade Dušan Šinigoj, četudi, kot je slišati, za Žmavcem stoji močna osebnost Janeza Zemljariča, to za vodenje strateško pomembne dejavnosti, kot je računalniška, verjetno ne more zadostovati. Še zlasti v organizaciji, ki tako rekoč razpada.

Ali to negotovost, bolj intuitivno kot pa zaradi oprijemljivih in verodostojnih informacij, čutijo tudi tisti — teh je okoli 1.800 — ki so doslej zdržali v Delti? Po nekaterih, žal nepreverljivih informacijah, da odpoved od 20 do 30 ljudi na dan. Dobrih strokovnjakov, najboljši so namreč že pred časom odšli. Na en sam razpis organizacij, ki zastopajo kakšno tujo računalniško firmo, se — smo slišali nekje — prijavi tudi po 200. Deltinih ljudi. Ljudi, ki so se morali letos v večini po končanem kolektivnem dopustu znova vrniti na dopust, tako imenovano »čakanje na delo«. Ljudi, ki zadnjih deset dni, odkar vsaj stegenjski kompleks spet »obratuje«, zjutraj, ko pridejo, pogosto namesto »dober dan« spraujejo, »ali sem še tukaj v službi«?

Kakšna bo usoda Deltine oziroma računalniške industrije, ki jo je ta organizacija dolgo predstavljala tako v Sloveniji kot v državi, bo javnost menda zvedela po 18. septembru, ko bo vršilec dolžnosti generalnega direktorja skupaj s tistimi člani nekdanjega vodstva, ki mu pri tem pomagajo, svoj program predstavil na delavskem svetu. Takrat bodo tudi dosedanje Deltine stranke morda zvedele, kaj jih čaka. Dosedanje govornice o stiskah Deltine in o tem, da bo Delta postala podjetje, razdeljeno na nič manj kot petnajst ali dvajset samostojnih podjetij, vsem tistim, ki upravljajo drago Deltino računalniško opremo, pač niso mogle vlti miru in spokoja, pa četudi imajo, ko gre za odnos do njih, že povsem utrjeno kožo.

Mija Repovž